

Bsy.

19/12/2024

TIME:3 HRS

MARKS:100

N.B:

- 1. All questions are compulsory**
- 2. Figures to the right indicate full marks**

Q1 A. Complete the following statements by selecting the appropriate answers
(AnyTen) (10)

1) The study of people in relation to their social environment or culture is called

_____.

- a) psychology
- b) sociology
- c) social psychology
- d) organization behaviour

2) In a _____ role, managers maintain a network of outside contacts that provide favors and information

- a. planning
- b. human
- c. technical
- d. liaison

3. _____ role involves monitoring activities to ensure they are being accomplished as planned and correcting any significant deviation.

- a). Decisional
- b). Conceptual
- c). Controlling
- d). Leading

4. _____ is the degree to which employees believe the organization values their contribution and cares about their well-being.

- a) Psychological empowerment
- b) Organizational commitment
- c) Job engagement
- d) Perceived organizational support

5. The _____ component of an attitude describes an intention to behave in a certain way.
- Affective
 - Cognitive
 - Behavioural
 - Motivational
6. _____ is the individual's involvement with, satisfaction with and enthusiasm for the work she does.
- Job satisfaction
 - Organizational commitment
 - Employee engagement
 - Job involvement
7. In McClelland's theory _____ is the drive to excel, to achieve in relation to a set of standards, to strive to succeed.
- nAch
 - nPow
 - nAff
 - nCom
8. Goal setting theory says that specific and difficult goals, with feedback, lead to _____.
- higher performance
 - higher satisfaction
 - higher commitment
 - higher payment
9. _____ is the perceived degree to which one is treated with dignity and respect.
- Distributive justice
 - Interactional justice
 - Procedural justice
 - Organizational justice
10. _____ is a characteristic of transactional leaders.
- Management by exception
 - Idealized influence
 - Intellectual stimulation
 - Unconventional behaviour

11. Fiedler's contingency theory does not include _____ dimension.

- a. Leader-follower relationship
- b. Degree of task structure
- c. Leader's position power
- d. Followers feelings.

12. Relationship oriented leaders perform better in _____ situations.

- a. Extremely favorable
- b. extremely unfavorable
- c. slightly favorable
- d. moderately favorable

Q1 B. State whether the following statements are true or false (Any Ten) (10)

- i. One of the decisional role of the manager is that of disseminator.
- ii. Human skills are concerned with things.
- iii. When a manager serves as nerve center of internal and external information, he is performing the role of a disseminator.
- iv. There is a positive relationship between job satisfaction and absenteeism.
- v. Employees give four responses to job satisfaction.
- vi. The neglect response directs behavior towards leaving the organization.
- vii. Over rewarded inequity leads to feelings of anger.
- viii. Organizational justice is an overall perception of what is fair in the workplace.
- ix. Motivation is defined as the process that account for an individual's intensity, direction and persistence of effort towards attaining a goal.
- x. The University of Michigan identified consideration as a primary leader behavior.
- xi. Contingency theory considers personal qualities and characteristics.
- xii. The relationship between a mentor and protégé has career and psychosocial functions.

Q2. Answer AnyTwo of the following: (15)

- a) Define and explain the term organizational behaviour. Illustrate the importance of interpersonal skills at the workplace
- b) How do managers create a positive work environment and ethically healthy work climate?
- c) Define the terms manager and organization. Discuss the various managerial skills that differentiate effective from ineffective managers.

Q3. Answer Any Two of the following:

(15)

- a) Explain the concept of job satisfaction and explain its relationship to absenteeism and turnover.
- b) Explain the concept of attitude and discuss the relationship between its components.
- c) Explain the term job satisfaction and outline in detail the exit –voice-loyalty-neglect framework.

Q4. Answer Any Two of the following:

(15)

- a) Explain the Equity theory of motivation.
- b) What are the elements of motivation? Discuss theory X and theory Y of motivation.
- c) Explain Maslow's theory of hierarchy of needs along with merits and demerits.

Q5. Answer Any Two of the following:

(15)

- a) Define leadership. Explain the trait theories of leadership.
- b) What are the key characteristics of charismatic leaders and how do they influence their followers?
- c) Define transactional and transformational leaders and explain their characteristics

Q6. Write short notes on (Any Four)

(20)

- a) Disciplines that contribute to OB
- b) Conceptual skills
- c) Job satisfaction
- d) Equity theory
- e) Behavioral theories of leadership
- f) Herzberg's theory

वेळ: ३ तास

गुण: १००

योग्य प्रश्न पत्रिका मिळाली का ते तपासून घ्या.

टीप: १) सर्व प्रश्न आवश्यक.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

- प्र १ अ उचित उत्तरे निवडून खालील विधाने पूर्ण करा (कोणतेही दहा) १०
- १ लोकांच्या सामाजिक वातावरणाच्या किंवा संस्कृतीच्या संदर्भात केलेल्या अभ्यासाला _____ म्हणतात.
- अ) मानसशास्त्र ब) समाजशास्त्र
क) सामाजिक मानसशास्त्र ड) संघटनात्मक वर्तन
- २ _____ भूमिकेत, व्यवस्थापक बाह्य संपर्काचे नेटवर्क राखतात ज्यामुळे मज्जी मिळवतात आणि माहिती प्रदान करतात.
- अ) नियोजन ब) मानव
क) तांत्रिक ड) संपर्क
- ३ _____ भूमिकेत, नियोजित कार्य पूर्ण केले जात आहेत याची खात्री करण्यासाठी आणि कोणतेही महत्त्वपूर्ण विचलन दुरुस्त करण्यासाठी क्रियाकलापांचे निरीक्षण करणे समाविष्ट आहे.
- अ) निर्णयक्षम ब) वैचारिक
क) नियंत्रण ड) नेतृत्व
- ४ _____ म्हणजे अशी संकल्पना ज्यात कर्मचारी विश्वास ठेवतात की संस्था त्यांच्या योगदानाला महत्त्व देते आणि त्यांच्या कल्याणाची काळजी घेते.
- अ) मानसिक सशक्तीकरण ब) संघटनात्मक बांधिलकी
क) कर्मचारी व्यग्रता ड) अनुभूत संस्थात्मक आधार
- ५ वृत्तीचा _____ घटक विशिष्ट प्रकारे वागण्याच्या हेतूचे वर्णन करतो.
- अ) भावार्थ ब) बोधनिक
क) वर्तणूक ड) प्रेरणात्मक
- ६ _____ म्हणजे ती करत असलेल्या कामात व्यक्तीचा सहभाग, समाधान आणि उत्साह.
- अ) कार्य समाधान ब) संघटनात्मक बांधिलकी
क) कर्मचारी व्यग्रता ड) कार्य गुंतवणूक

- ७ मॅक्लेलँडच्या सिद्धांतानुसार _____ म्हणजे उत्कृष्ट बनण्याची, मानकांच्या संचाच्या संबंधात साध्य करण्यासाठी, यशस्वी होण्यासाठी प्रयत्न करणे.
अ) nAch ब) nPow
क) nAff ड) nCom
- ८ ध्येय ठरवण्याचा सिद्धांत सांगते की विशिष्ट आणि कठीण उद्दिष्टे, फीडबॅकसह, _____ कडे नेतात.
अ) उच्च कार्यक्षमता ब) जास्त समाधान
क) उच्च वचनबद्धता ड) जास्त पेमेंट
- ९ _____ ह्यात एखाद्याला सन्मानाने आणि आदराने कसे वागवले जाते हे दर्शविते.
अ) वितरणात्मक न्याय ब) परस्पर न्याय
क) प्रक्रियात्मक न्याय ड) संस्थात्मक न्याय
- १० _____ हे व्यवहारिक नेत्यांचे वैशिष्ट्य आहे.
अ) अपवादाने व्यवस्थापन ब) आदर्श प्रभाव
क) बौद्धिक उत्तेजना ड) अपारंपरिक वर्तन
- ११ फिडलरच्या आकस्मिक सिद्धांतामध्ये _____ परिमाण समाविष्ट नाही.
अ) नेता-अनुयायी संबंध ब) कार्य रचना स्तर
क) नेतृत्व स्थिती ड) अनुयायींच्या भावना
- १२ नातेसंबंधाभिमुख नेते _____ परिस्थितीत चांगली कामगिरी करतात.
अ) अत्यंत अनुकूल ब) अत्यंत प्रतिकूल
क) किंचित अनुकूल ड) मध्यम अनुकूल

प्र १ ब खालील वाक्य खरी कि खोटी ते स्पष्ट करा. (कोणतेही दहा)

१०

- १ व्यवस्थापकाच्या निर्णयात्मक भूमिकांपैकी एक म्हणजे प्रसारक.
- २ मानवी कौशल्ये गोष्टींशी संबंधित आहेत.
- ३ जेव्हा व्यवस्थापक अंतर्गत आणि बाह्य माहितीचे तंत्रिका केंद्र म्हणून काम करतो, तेव्हा तो प्रसारकाची भूमिका पार पाडत असतो.
- ४ नोकरीतील समाधान आणि गैरहजेरी यांच्यात सकारात्मक संबंध आहे.
- ५ कार्य समाधानात कर्मचारी चार प्रतिसाद देतात.

- ६ दुर्लक्ष प्रतिसाद संस्था सोडण्याच्या दिशेने वर्तन निर्देशित करते.
- ७ जास्त देय असमानता रागाच्या भावनांना कारणीभूत ठरते.
- ८ संघटनात्मक न्याय म्हणजे कामाच्या ठिकाणी काय न्याय्य आहे याची एकंदर धारणा आहे.
- ९ प्रेरणा ही अशी प्रक्रिया म्हणून परिभाषित केली जाते जी एखाद्या व्यक्तीची ध्येय साध्य करण्यासाठी तीव्रता, दिशा आणि प्रयत्नांची चिकाटी दर्शवते.
- १० मिशिगन विद्यापीठाने विचारशील वर्तन हे नेत्याचे प्राथमिक वर्तन म्हणून ओळखले.
- ११ आकस्मिकता सिद्धांत वैयक्तिक गुण आणि वैशिष्ट्ये विचारात घेतो.
- १२ मार्गदर्शक आणि आश्रयदाता यांच्यातील संबंधांमध्ये करिअर आणि मनोसामाजिक कार्ये असतात.

प्र २

कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

- अ) संघटनात्मक वर्तनाची व्याख्या द्या. कामाच्या ठिकाणी परस्पर कौशल्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) व्यवस्थापक सकारात्मक कामाचे वातावरण आणि नैतिकदृष्ट्या निरोगी कामाचे वातावरण कसे तयार करतात?
- क) व्यवस्थापक आणि संस्था या शब्दांची व्याख्या करा. अप्रभावी व्यवस्थापकांपेक्षा प्रभावी व्यवस्थापकां वेगळे करणाऱ्या विविध व्यवस्थापकीय कौशल्यांची चर्चा करा.

प्र ३

कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

- अ) कार्य समाधान ही संकल्पना स्पष्ट करा आणि मार्गच्युती आणि गैरहजेरीशी असलेले नात्याची चर्चा करा.
- ब) अभिवृत्तीची संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्यातील घटकांमधील संबंधांवर चर्चा करा.
- क) कार्य समाधान या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा आणि एक्झिट -व्हॉइस-लॉयल्टी-दुर्लक्ष फ्रेमवर्कची तपशीलवार रूपरेषा सांगा.

प्र ४

कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

- अ) प्रेरणाचा समता सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ब) प्रेरणेमधील घटक कोणते आहेत? सिद्धांत X आणि प्रेरणा Y सिद्धांतावर चर्चा करा.
- क) गुण आणि अवगुणांसह गरजांच्या श्रेणीबद्धतेचा मास्लोचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र ५

कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

- अ) नेतृत्वाची व्याख्या करा. नेतृत्वाच्या वैशिष्ट्यांचे सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ब) मोहक नेत्यांची मुख्य वैशिष्ट्ये कोणती आहेत आणि ते त्यांच्या अनुयायांवर कसा प्रभाव पाडतात?
- क) व्यवहार आणि परिवर्तनवादी नेत्यांची व्याख्या करा आणि त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र ६

टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

२०

- अ) OB मध्ये योगदान देणारी शिस्त
- ब) संकल्पनात्मक कौशल्य
- क) कार्य समाधान
- ड) समता सिद्धांत
- ई) नेतृत्वाचे वर्तणूक सिद्धांत
- फ) हर्झबर्गचा सिद्धांत
